

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

23/8/2020

ΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΕΤΕΣ (ΑΡΕΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ)

- **Σαφής σκοπός:** επιτυγχάνεται με τη σαφή και σωστά διατυπωμένη θεματική περίοδο.
- **Επαρκής ανάπτυξη:** απαιτούνται αρκετές λεπτομέρειες για να αναπτυχθεί ολόπλευρα η θεματική περίοδος. Δεν πρέπει να υπάρχει ούτε ελλιπής ανάπτυξη, ούτε όμως και πλατειασμός με επαναλήψεις ή με τον κίνδυνο να απομακρυνθούμε από το θέμα.
- **Ενότητα-Συνεκτικότητα:** όλες οι λεπτομέρειες πρέπει να σχετίζονται με τη θεματική περίοδο και να υποστηρίζουν άμεσα ή έμμεσα την κατευθυντήρια ιδέα. Έτσι, υλοποιείται μέσω της νοηματικής σύνδεσης των λεπτομερειών.
- **Αλληλουχία:** οι λεπτομέρειες πρέπει να έχουν λογική σειρά. Η αλληλουχία συχνά επιτυγχάνεται με τη σαφή διάκριση των δομικών μερών της. Η λογική σειρά μπορεί να επιτευχθεί:
 - α. Σε μια αφηγηματική παράγραφο οι λεπτομέρειες παρουσιάζονται με χρονολογική σειρά, με σκοπό να παρουσιαστούν τα γεγονότα με τη σειρά που συνέβησαν: άξονας χρόνου.
 - β. Σε μια περιγραφική παράγραφο οι λεπτομέρειες παρουσιάζονται με κριτήριο τη θέση που κατέχουν στον χώρο (από πάνω προς τα κάτω, από έξω προς τα μέσα): άξονας τόπου. Άλλοτε παρουσιάζονται παραγωγικά (από το γενικό στο ειδικό).
 - γ. Σε μια αποδεικτική παράγραφο οι λεπτομέρειες παρατάσσονται με σειρά σπουδαιότητας, με ανάλογη κλιμάκωση. Συνήθως ακολουθείται ανιούσα κλίμακα, όπου ξεκινάμε από την ιδέα με τη μικρότερη σπουδαιότητα και καταλήγουμε στη σπουδαιότερη. Έτσι, δίνουμε έμφαση. Πιο σπάνια ακολουθούμε την κατιούσα κλίμακα όπου ξεκινάμε από το πιο σημαντικό και καταλήγουμε στο λιγότερο σημαντικό.
- **Συνοχή:** Οι λεπτομέρειες πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους έτσι, ώστε να μην υπάρχουν λογικά χάσματα και να μπορούμε να παρακολουθήσουμε τη συλλογιστικής πορεία του γράφοντος. Η συνοχή βοηθά και την αλληλουχία.

Τρόποι συνοχής

- α. μεταβατικές-διαρθρωτικές λέξεις φράσεις: συνήθως με επιρρήματα και οι συνδέσμους.
- β. επανάληψη λέξεων ή φράσεων.
- γ. παράλειψη λέξεων που εύκολα εννοούνται από τα συμφραζόμενα.
- δ. αντωνυμίες που αναφέρονται σε ονόματα προηγούμενων προτάσεων.
- ε. συνώνυμα: αντικαθιστούμε μια λέξη που έχει προαναφερθεί με υπώνυμη, ειδικότερή της ή υπερώνυμη, γενικότερή της.
- στ. με νοηματική συγγένεια.
- ζ. συνένωση μικρών περιόδων για να αποφευχθεί η αποσπασματικότητα.
- η. οργάνωση του λόγου: στον άξονα του χώρου ή του χρόνου ή με σειρά σπουδαιότητας.
- θ. διατήρηση ενιαίου ύφους.

Διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις (ανάλογα με τη νοηματική σχέση)

Βεβαίωση: βέβαια, φυσικά, αναμφισβήτητα, αναμφίβολα, αναντίρρητα, πράγματι, σίγουρα, δεν υπάρχει αμφιβολία, είναι κοινός τόπος, είναι γεγονός, αποτελεί πραγματικότητα το γεγονός ότι, ασφαλώς

Έμφαση: είναι αξιοσημείωτο ότι, θα ήθελα να τονίσω, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας, κυρίως, κατά κύριο λόγο, πρέπει να τονιστεί, προπάντων, κατεξοχήν, ιδιαίτερα σημαντικό θεωρείται, εκείνο που προέχει, είναι αξιοπρόσεκτο ότι, το κυριότερο όμως είναι, πάνω από όλα όμως, εξαιρετική σπουδαιότητα αποκτά

Προσθήκη-συμπλήρωση: επίσης, επιπλέον, επιπρόσθετα, εκτός των άλλων, ακόμα, συμπληρωματικά, εξάλλου, ας σημειωθεί ακόμη ότι, δεν πρέπει να λησμονούμε ακόμη, θα αποτελούσε παράλειψη αν

Χρονική σχέση: ύστερα, προηγουμένως, εντωμεταξύ, αρχικά, στη συνέχεια, παλαιότερα, στο παρελθόν, σήμερα, στον αιώνα μας, έπειτα, πριν, μετά, όταν, ενώ, ταυτόχρονα, συγχρόνως, αμέσως, τέλος, αργότερα, τώρα, καθώς, καταρχάς, παράλληλα

Τοπική σχέση: εδώ, εκεί, έξω, μέσα, κοντά, μακριά, ανάμεσα, στο σημείο αυτό, μέσα, πάνω, κάτω

Αντίθεση-εναντίωση: αλλά, όμως, ωστόσο, από την άλλη πλευρά, αν και, ενώ, μολονότι, και που, απεναντίας, αντίθετα, εντούτοις, σε αντίθεση, άλλωστε, παρόλο που, μολαταύτα, παρόλα αυτά

Παραχώρηση: και αν, ας, και αν ακόμα, και να μη

Επεξήγηση: δηλαδή, με άλλα λόγια, θα σας το παρουσιάσω με άλλο τρόπο, για να γίνω σαφέστερος, με όσα είπα προηγουμένως εννοούσα, ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι, συγκεκριμένα, σαφέστερα, ακριβέστερα, μια διευκρίνιση στο σημείο αυτό είναι απαραίτητη, αναλυτικότερα

Σύζευξη: και...και

Διάζευξη: είτε...είτε, μήτε...μήτε, ούτε...ούτε, ή, ή

Όρο-προϋπόθεση: αν, εκτός αν, εάν, εφόσον, σε περίπτωση που, σαν, άμα, με τον όρο, με την προϋπόθεση

Συμπέρασμα-αποτέλεσμα-συγκεφαλαίωση: για να συνοψίσουμε, επιλογικά, συγκεφαλαιώνοντας, συμπερασματικά, επομένως, έτσι, συνεπώς, λοιπόν, ώστε, κατά συνέπεια, άρα, όπως προκύπτει, ανακεφαλαιώνοντας, καταληκτικά τεκμαίρεται, αβίαστα λοιπόν συνεπάγεται το συμπέρασμα, συνοψίζοντας μπορούμε να επισημάνουμε

Αιτιολόγηση: επειδή, γιατί, διότι, εξαιτίας, γι' αυτό το λόγο, αφού, καθώς

Παράδειγμα: π.χ., για παράδειγμα, λόγου χάρη, όπως

Απαρίθμηση επιχειρημάτων: πρώτον, δεύτερον, αρχικά, καταρχάς, τέλος, τελικά, το επόμενο επιχείρημα, ένα άλλο

Σκοπός: για να, για το σκοπό αυτό, προκειμένου

Τρόπος: έτσι, μ'αυτόν τον τρόπο

Ερώτηση-απορία: ποιος, πού πότε, πώς, τι

Επιθυμία: να, θα ήθελα να

Ενδοιασμό-φόβος: μη, μήπως

Αναφορά: όποιος, ό,τι, όσο, όσον αφορά, αναφορικά, όπως

Πιθανότητα: ίσως, μάλλον, ενδεχομένως, πιθανόν, μου φαίνεται, από τις ενδείξεις, υπάρχει ελάχιστη προοπτική

Σύγκριση-αναλογία: παρόμοια, αντίστοιχα, ανάλογα, με τον ίδιο τρόπο, κατά παρόμοιο τρόπο, ομοίως, όπως...έτσι

Γενίκευση: γενικά, ευρύτερα, τις περισσότερες φορές

Ταξινόμηση-διαίρεση: αφενός-αφετέρου, απ'τη μια- απ'την άλλη, στο πρώτο-στο δεύτερο

- **Έμφαση:** τονίζουμε τις πιο σημαντικές λεπτομέρειες. Συνήθως οι πιο σημαντικές αναφέρονται στην αρχή ή στο τέλος. Η έμφαση επιτυγχάνεται μέσω: α. της θέσης: η σημαντική ιδέα συνήθως αναφέρεται τελευταία. β. έκτασης: η πιο σημαντική ιδέα αναπτύσσεται περισσότερο γ. λεκτικής διατύπωσης: εισάγεται με λέξεις-φράσεις που δηλώνουν έμφαση.